

CURSO ESCOLAR 2021-2022

CIENCIAS SOCIAIS-1º DE EDUCACIÓN PRIMARIA-PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

1.- Competencias clave:

1. Competencia en comunicación lingüística (CCL). Refírese á habilidade para utilizar a lingua, expresar ideas e interactuar con outras persoas de xeito oral ou escrita.
2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT). A primeira alude ás capacidades para aplicar o razoamento matemático para resolver cuestións da vida cotiá; a competencia en ciencia céntrasenas habilidades para utilizar os coñecementos e metodoloxía científicos para explicar a realidade que nos rodea; e a competencia tecnolóxica, en como aplicar estes coñecementos e métodos para dar resposta aos desexos e necesidades humanos.
3. Competencia dixital (CD). Implica o uso seguro e crítico das TIC para obter, analizar, producir e intercambiar información.
4. Aprender a aprender (CAA). É unha das principais competencias, xa que implica que o alumno desenvolva a súa capacidade para iniciar a aprendizaxe e persistir nel, organizar as súas tarefas e tempo, e traballar de xeito individual ou colaborativo para conseguir un obxectivo.
5. Competencias sociais e cívicas (CSC). Fan referencia ás capacidades para relacionarse coas persoas e participar de xeito activo, participativa e democrática na vida social e cívica.
6. Sentido da iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). Implica as habilidades necesarias para converter as ideas en actos, como a creatividade ou as capacidades para asumir riscos e planificar e cestionar proxectos.
7. Conciencia e expresións culturais (CCEC). Fai referencia á capacidade para apreciar a importancia da expresión a través da música, as artes plásticas e escénicas ou a literatura.

2.- Obxectivos da educación primaria.

- a) A educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nas nenas as capacidades que lles permita:
- b) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- c) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- d) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.
- e) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.
- f) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas.
- g) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.
- h) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.
- i) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
- j) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.
- k) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- l) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

- m) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.
- n) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.
- o) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.
- p) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

3.- Vinculación entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave.

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS				
b d e h i	B1.1.O establecemento de conxecturas, de predicións e, a observación, e experimentación como procesos básicos que favorecen a iniciación ao coñecemento científico. B1. 2.Propostas de traballo que xurdan dunha situación problema, acontecemento ou inquietude da contorna que os rodea, que supoña un proceso de investigación e acción por parte do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes.	B1.1.Realizar traballos de investigación que partan do establecemento de conxecturas, da observación, experimentación e da toma de conciencia dos sentimentos e sensacións como medios básicos para obter información, selecciónala, organizala, extraer conclusións e comunicalas sen esquecer a introdución ao manexo das TIC para este fin e valorando o esforzo	CSB1.1.1.Fai conxecturas, predicións e recolle información a través da observación e experimentación iniciándose no emprego das TIC e outras fontes directas e indirectas, selecciona a información relevante e a organiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica.	CAA CCL CD CMCCT
			CSB1.1.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas coidando a súa presentación, ten iniciativa na toma de decisións e asume	CSIEE CAA CSC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B1. 3 Introducción no uso das TIC e outras fontes (directas e indirectas) para obter información, analízala, organízala, documentar o proceso mediante o uso do cartafol e a comunicación das conclusións. B1. 4 Planificación, xestión e presentación dos traballos co fin de acadar obxectivos.	realizado.	responsabilidades.	
a	B1.5.O traballo en equipo.	B1.2. Traballar en equipo e adoitando un comportamento de respecto e tolerancia ante as achegas alleas.	CSB1.2.1.Participa en actividades individuais e de grupo adoitando un comportamento responsable, construtivo e solidario, valorando o esforzo e o coidado do material.	CSC CAA
b	B1.6.Iniciación na creación e o uso de hábitos e técnicas de estudo.			
c	B1.7.Valoración do esforzo e coidado do material.	B1.3.Empregar os mapas mentais como unha técnica básica de estudo.	CSB1.3.1.Elabora algúns mapas mentais sinxelos como técnica básica de estudo.	CAA
d	B1.8.A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos.			
m	B1.9.Utilización da terminoloxía propia da área.	B1.4.Coñecer e iniciarse no emprego da terminoloxía propia da área.	CSB1.4.1.Identifica a terminoloxía propia da área.	CCL CMCCT CSC
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA				
h	B2.1.A contorna física: observacións das características principais.	B2.1.Identificar os elementos principais da contorna partindo do máis próximo a través da observación e uso das TIC.	CSB2.1.1.Elabora e recolle información sobre aspectos da súa contorna natural, empregando imaxes, debuxos e outras fontes incluídas as TIC.	CMCCT CD CAA
j				
o				

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			CSB2.1.2 Describe os elementos básicos da súa contorna máis próxima.	CMCCT CCL
h h a o	B2.2.O aire e a auga. Estudo das súas características e propiedades mediante a observación, experimentación a través sentidos e a formulación de conxecturas. A importancia para a vida e consumos responsables.	B2.2. Recoñecer as características básicas do aire e a auga observadas e experimentadas a través dos sentidos.	CSB2.2.1.Describe as características principais do aire e da auga.	CMCCT CCL
		B2.3. Recoñecer e valorar a importancia que a auga e o aire teñen para a vida e reflexionar sobre a importancia que o uso responsable ten na súa contorna máis próxima.	CSB2.3.1.Explica, de forma sinxela, a importancia que o uso responsable destes elementos ten na súa contorna máis próxima.	CMCCT CSC CCL
g h i o	B2.3.O tempo atmosférico. Observación e medicións sinxelas dos fenómenos atmosféricos que teñen lugar no espazo próximo e a súa simboloxía. Comprobación observado o tempo nos diferentes medios de comunicación: prensa, prensa dixital,..	B2.4.Coñecer os fenómenos atmosféricos, a través das sensacións corporais, e describir os que xorden con máis frecuencia na súa contorna identificándoos nun mapa do tempo da prensa en papel ou dixital.	CSB2.4.1.Nomea os fenómenos atmosféricos máis habituais no seu espazo próximo e interpreta a simboloxía básica nun mapa do tempo da prensa en papel ou dixital.	CMCCT CD CCL
		B2.5.Realizar medicións sinxelas de datos con aparellos cotiás e facer pequenos rexistros do tempo atmosférico a nivel local. Comprobación co tempo dos xornais.	CSB2.5.1.Realiza observacións, sinxelas recollidas de datos, rexistros e comprobación sobre o tempo atmosférico local.	CMCCT CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
h g e	B2.4.Os elementos do ceo, as súas características e o seu movemento como indicador do paso do tempo. Experimentación do paso do tempo observando o movemento do Sol e da Lúa e asociado ás diferentes partes do día e á noite.	B2.6. Identificar os elementos que aparecen no ceo e coñecer a importancia que o Sol ten para a vida.	CSB2.6.1. Nomea os elementos presentes no ceo e explica a importancia que o Sol ten para a vida.	CMCCT CCL
		B2.7. Coñecer a importancia que o movemento dos elementos do ceo teñen como indicador do paso do tempo: o día, a noite e as partes do día.	CSB2.7.1. Relaciona o movemento dos elementos do ceo co cambio do día á noite e o paso do tempo ao longo do día: mañá, tarde e noite.	CMCCT CAA
a h o	B2.5. Observación, a través dos sentidos, da paisaxe que nos rodea. Elementos naturais e humanos da contorna. A importancia do coidado da natureza.	B2.8. Diferenciar entre os elementos naturais e os producidos pola man do home existentes na contorna próxima poñendo exemplos.	CSB2.8.1. Diferencia entre elementos da paisaxe natural e a construída polo home e identifica algunha das accións humanas máis destacadas da contorna próxima.	CMCCT CAA
		B2.9. Valorar a importancia que ten para a vida dos seres vivos o coidado dos elementos da paisaxe máis próxima.	CSB2.9.1. Identifica algunha medida para a conservación da natureza máis próxima.	CSC CMCCT
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE				
a c h	B3.1. Investigamos sobre as relacións de parentesco e roles familiares.	B3.1. Recoñecer as relacións simples de parentesco familiar e os seus roles identificándose, situándose e valorando á pertenza a unha familia con características propias así como contribuíndo ao reparto equitativo	CSB3.1.1. Identifica as relacións de parentesco, discrimina os roles familiares e contribúe ao reparto equitativo das tarefas domésticas entre os membros da familia.	CMCCT CSC CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		das tarefas domésticas entre os seus membros.		
a h	B3.2.A escola: organización escolar, os membros e os seus roles, espazos físicos e recursos.	B3.2.Coñecer e respectar todos os elementos que conforman a escola e as súas funcións.	CSB3.2.1. Identifica aos membros da comunidade escolar, describe as tarefas que desenvolven e as respectan.	CMCCT CSC CCL
a h	B3.3.Os deberes e dereitos das persoas. A asemblea de clase como momento para a reflexión, o diálogo, a escoita activa e a resolución pacífica de conflitos.	B3.3.Recoñecer á pertenza a certos grupos e participar neles respectando os principios básicos de convivencia.	CSB3.3.1. Respecta as normas de convivencia establecidas na familia e na escola.	CSC
h e o	B3.4. A casa e o lugar no que vivo. Estancias da casa e localización na contorna: aldea, vila, cidade. Elaboración dun esbozo da distribución da casa.	B3.4. Identificar as partes da casa e o uso que se fai nelas e diferenciar entre os diferentes tipos de vivendas que forman a súa contorna.	CSB3.4.1. Identifica as partes da casa, as representa nun esbozo e coñece e explica o uso que se fai delas.	CMCCT CAA
			CSB3.4.2. Identifica diferentes tipos de vivendas e describe oralmente as diferenzas.	CCL CCEC
		B3.5. Coñecer as características básicas da contorna próxima e diferenciar os conceptos de cidade, vila, aldea.	CSB3.5.1. Explica a diferenza entre cidade, vila e aldea e sitúa a súa casa nalgunha delas.	CCL CMCCT
h e	B3.5.Os medios de transporte. Clasificación e abastecemento.	B3.6.Coñecer os medios de transporte do seu ámbito, as características fundamentais e os clasifica segundo a súa función e uso.	CSB3.6.1. Clasifica os diferentes medios de transporte da contorna segundo os seus usos, funcións e características.	CMCCT CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
h n	B3.6.Educación viaria. Camiñando pola rúa.	B3.7.Observar e discriminar diferentes elementos viarios que debера recoñecer un peón ou peoa para unha circulación óptima pola rúa.	CSB3.7.1.Coñece as sinais de tráfico necesarias para camiñar pola rúa correctamente: cores dos semáforos, pasos de peóns ou peoas, etc.	CSC CAA
j h o	B3.7.Manifestacións culturais da contorna.	B3.8.Coñecer algunha das grandes manifestacións culturais que se celebran na escola valorando a súa diversidade e contribuíndo á súa conservación.	CSB3.8.1.Cita e valora algunha das festas propias do outono, do inverno, da primavera e do verán que se celebran na contorna escolar e contribúe á súa conservación.	CCEC CSC CCL
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEMPO.				
h gc h e	B4.1.Uso e medidas do tempo. Nocións básicas: antes, despois, día, mes. O paso do tempo: Liña do tempo da súa historia persoal. Árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.	B4.1.Orderar temporalmente, a través dunha liña do tempo, a evolución e algúns feitos relevantes da súa vida persoal empregando métodos sinxelos de observación e as unidades de medida temporais básicas.	CSB4.1.1.Localiza e explica, nunha liña do tempo, a evolución e algúns feitos relevantes da súa vida persoal e empregando as unidades de medida do tempo máis básicas..	CSC CAA CCL
		B4.2. Reconstruír a memoria do pasado próximo partindo de fontes familiares a través da realización dunha árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.	CSB4.2.1.Explica oralmente unha árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.	CSC CAA CCL
h g	B4.2.Sistemas de medida do tempo. O día, a semana, os meses e o ano. O calendario	B4.3.Ser consciente do paso do tempo empregando, como	CSB4.3.1.Sabe o número de días que ten unha semana e os meses, nomea os meses	CMCCT CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	como instrumento de medida do tempo. Creación dun calendario anual propio establecendo os horarios das xornadas escolares, as semanas, os meses, as estacións do ano, situando os aniversarios e os acontecementos máis importantes.	unidades de medida, os días, as semanas, os meses, o ano, as estacións e o calendario como instrumento para medir e representar o paso tempo.	do ano e diferenza as estacións segundo as súas características.	

4.- Vinculación entre estándares de aprendizaxe e grao mínimo de consecución de cada un, instrumentos de avaliación e criterios de cualificación.

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Criterios de cualificación
CSB1.1.1.Fai conxecturas, predicións e recolle información a través da observación e experimentación iniciándose no emprego das TIC e outras fontes directas e indirectas, selecciona a información relevante e a organiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica.	X	X	X		Observación sistemática	100%
CSB1.1.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas coidando a súa presentación, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.	X	X	X		Observación sistemática Análise das producións dos alumnos	50% 50%
CSB1.2.1.Participa en actividades individuais e de grupo adoitando un comportamento responsable, construtivo e solidario, valorando o esforzo e o coidado do material.	X	X	X	X	Observación sistemática	100%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Criterios de cualificación
CSB1.3.1.Elabora algúns mapas mentais sinxelos como técnica básica de estudo.	X	X	X		Análise das producións dos alumnos	100%
CSB1.4.1.Identifica a terminoloxía propia da área.	X	X			Observación sistemática	100%
CSB2.1.1.Elabora e recolle información sobre aspectos da súa contorna natural, empregando imaxes, debuxos e outras fontes incluídas as TIC.	X	X	X		Observación sistemática	100%
CSB2.1.2 Describe os elementos básicos da súa contorna máis próxima.	X	X	X	X	Observación sistemática	100%
CSB2.2.1.Describe as características principais do aire e da auga.	X	X	X		Análise das producións dos alumnos	30% 70%
CSB2.3.1.Explica, de forma sinxela, a importancia que o uso responsable destes elementos ten na súa contorna máis próxima.			X		Intercambio oral	100%
CSB2.4.1.Nomea os fenómenos atmosféricos máis habituais no seu espazo próximo e interpreta a simboloxía básica nun mapa do tempo da prensa en papel ou dixital.	X	X	X	X	Análise das producións dos alumnos	100%
CSB2.5.1.Realiza observacións, sinxelas recollidas de datos, rexistros e comprobación sobre o tempo atmosférico local.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral Análise das producións dos alumnos	40% 30% 30%
CSB2.6.1.Nomea os elementos presentes no ceo e explica a importancia que o Sol ten para a vida.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral Análise das producións dos alumnos	40% 30% 30%
CSB2.7.1.Relaciona o movemento dos elementos do ceo co cambio do día á noite e o paso do tempo ao longo do día: mañá, tarde e noite.	X	X	X		Análise das producións dos alumnos	100%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Criterios de cualificación
CSB2.8.1.Diferencia entre elementos da paisaxe natural e a construída polo home e identifica algunha das accións humanas máis destacadas da contorna próxima.			X		Análise das producións dos alumnos	100%
CSB2.9.1.Identifica algunha medida para a conservación da natureza máis próxima.	X	X	X	X	Observación sistemática Intercambio oral	65% 35%
CSB3.1.1.Identifica as relacións de parentesco, discrimina os roles familiares e contribúe ao reparto equitativo das tarefas domésticas entre os membros da familia.	X				Análise das producións dos alumnos	100%
CSB3.2.1.Identifica aos membros da comunidade escolar, describe as tarefas que desenvolven e as respectan.	X	X	X		Observación sistemática Intercambio oral	65% 35%
CSB3.3.1.Respecta as normas de convivencia establecidas na familia e na escola.					Observación sistemática Intercambio oral	65% 35%
CSB3.4.1. Identifica as partes da casa, as representa nun esbozo e coñece e explica o uso que se fai delas.	X	X	X		Observación sistemática	100%
CSB3.4.2.Identifica diferentes tipos de vivendas e describe oralmente as diferenzas.	X	X	X		Observación sistemática	100%
CSB3.5.1.Explica a diferenza entre cidade, vila e aldea e sitúa a súa casa nalgunha delas.	X	X	X		Observación sistemática	100%
CSB3.6.1.Clasifica os diferentes medios de transporte da contorna segundo os seus usos, funcións e características.	X	X	X		Observación sistemática	100%
CSB3.7.1.Coñece as sinais de tráfico necesarias para camiñar pola rúa correctamente: cores dos semáforos, pasos de peóns ou peoas, etc.	X	X	X		Intercambio oral Proba escrita	35% 65%
CSB3.8.1.Cita e valora algunha das festas propias do outono, do inverno, da primavera e do verán que se celebran na contorna escolar e contribúe á súa conservación.	X	X	X		Observación sistemática	100%

Estándares de aprendizaxe	1ª AV	2ª AV	3ª AV	MIN	Instrumentos de avaliación	Criterios de cualificación
CSB4.1.1.Localiza e explica, nunha liña do tempo, a evolución e algúns feitos relevantes da súa vida persoal e empregando as unidades de medida do tempo máis básicas..	X	X	X		Observación sistemática	100%
CSB4.2.1.Explica oralmente unha árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.	X	X	X		Observación sistemática	100%
CSB4.3.1.Sabe o número de días que ten unha semana e os meses, nomea os meses do ano e diferencia as estacións segundo as súas características.	X	X	X		Observación sistemática	100%

5.- Elementos transversais.

Traballaranse en tódalas disciplinas:

- A comprensión lectora,
- A expresión oral e escrita,
- A comunicación audiovisual,
- As tecnoloxías da información e a comunicación,
- O emprendemento e a educación cívica e constitucional
- Os valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero.
- Os valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.
- A prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social.

- Os valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.
- A prevención da violencia de xénero, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia.
- Prevención de comportamentos, estereotipos e contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual.
- Desenvolvemento sostible e o medio ambiente, os riscos de explotación e abuso sexual, as situacións de risco derivadas da utilización das tecnoloxías da información e da comunicación, así como a protección ante urxencias e catástrofes.
- Desenvolvemento e afianzamento do espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.
- Educación e seguridade viaria
 - Educación para saúde:

Establecer a rutina de desinfectar mans e os postos e materiais que se utilizan.

Acostumarse a coidar das propias pertencencias.

Ter o material ordenado e en boas condición, adicar un tempo semanal a iso ademais de adquirir bos hábitos de emprego a cotío do material propio ou do centro.

Facilitar o labor do persoal de limpeza

Adquirir hábitos de alimentación saudables aproveitando o momento do almorzo do recreo e de limpeza á hora de comer e recollendo e limpando o lugar onde comemos.

- Educación emocional:

Xogos e dinámicas que empreguen a mímica como ferramenta para substituír accións que implican contacto físico, como unha aperta.

A nivel social traballaremos o tratamento que reciben as persoas contagiadas. Es-tar afectado polo virus non debe ser motivo de discriminación, senón de comprensión e empatía, debemos evitar o rexeitamento social dende a empatía, pois calquera de nós podemos pasar por esa situación

aínda sen ter cometido actos imprudentes. Polo tanto, se temos a mala sorte de que un compañeiro/a contrae a enfermidade, non podemos culpalo nin demonizalo, senón apoiálo e coidalo emocionalmente.

O mesmo temos que facer coas persoas que presenten síntomas compatibles: tomar precaucións non implica desprezo e rexeitamento, polo que faremos actividades de sensibilización neste eido.

A perda de liberdade do alumnado é máis que evidente, xa que son moitas as limitacións que se atopará no retorno a colexio. Será importante transmitir que se trata dunha situación transitoria e que ese esforzovai en beneficio de todos/as, e como cidadáns debemos cumprir con estas restricións cun único obxectivo: contribuír a frear o virus e conseguir que todo isto acabe.

O alumnado necesita ser acollido, escoitado, polo que realizaremos accións que induzan a que se ex-prese, a que transmita emocións, a que se sinta confiado e protexido.

- Manexo da aula virtual: non iniciaremos a aula virtual, pois con nenos/as desta idade serían os adultos da familia os que terían que manexala, razón pola que, en caso de ser necesario o ensino telemático empregaremos outros medios, coma o correo electrónico .

6.- Metodoloxía didáctica, incluíndo as estratexias a desenvolver polo profesorado, para acadar os estándares de aprendizaxe, así como a adquisición das competencias clave.

6.1. Principios metodolóxicos:

Emprego dun estilo educativo asertivo. Fuxindo dunha postura inhibicionista tanto coma da concepción punitiva, practícarase unha actitude comprensiva coas posibilidades e características do alumnado, buscando a súa mellora permanente e guiando as súas aprendizaxes. Como reforzo do esforzo, da conduta adaptativa ou do traballo ben feito úsase fundamentalmente o eloxio constante, ao mesmo tempo que se ignora ou se reprende o comportamento inadecuado. Esta discriminación condutual, xunto co trato respectuoso e xusto favorecerán a autoestima, o rendemento escolar e a convivencia pacífica, contribuíndo ao desenvolvemento do clima escolar necesario.

Procura de aprendizaxes significativos. Nas diferentes unidades de ensino-aprendizaxe procurarase sempre

- Que os contidos sexan lóxicos e coherentes, con estrutura e vocabulario adaptados ao alumnado ao que se dirixen.
- Que o alumnado teña os coñecementos previos necesarios para comprender os novos contidos e que estes estean activados.

- Que o alumnado teña a predisposición, a actitude, o interese e a motivación necesarias para interactuar cos contidos que lle propomos.

Desenvolvemento de traballo por proxectos e traballos de investigación. Sen olvidar as aprendizaxes por recepción, baseadas nas explicacións e na presentación de contidos por parte do profesorado, iranse promovendo traballos nos que, coa guía do profesorado, será o alumnado (só ou en cooperación cos seus compañeiros) o que busca a información, a traballa e elabora con ela algún tipo de produto, que presenta aos demais. A biblioteca e as TIC serán recursos fundamentais para o desenvolvemento destes traballos.

Metodoloxías activas. O alumno non pode quedarse nunha recepción pasiva de coñecementos. Promoverase a actividade mental do alumno, que deberá traballar a información que recibe, enlazándoa cos seus coñecementos previos, dándolle sentido, esforzándose por entendela e buscando un cambio nos seus esquemas de coñecemento. As técnicas de traballo intelectual e comprensión lectora (resumes, esquemas...) ou o tipo de traballo que mencionamos no punto anterior, son fórmulas eficaces para promover esa actividade mental necesaria.

Atención á diversidade. Ter en conta as **peculiaridades** (ritmos e estilos de aprendizaxe, capacidades, etc.) de cada grupo e de cada neno/a concreto. Cada alumno ten as súas necesidades educativas e algúns presentan necesidades educativas especiais que deberán ser atendidas.

Traballo cooperativo. É preciso promover as **relacións entre iguais** para favorecer a confrontación e a modificación dos puntos de vista propia a través de actividades orais e mantendo a distancia.

Contribución ao desenvolvemento da capacidade “de aprender a aprender”.

As sucesivas unidades de ensino-aprendizaxe que se desenvolven no centro irán encamiñadas a que o alumnado aprenda a regular os seus propios procesos de aprendizaxe, é dicir a planificar, supervisar e avaliar o seu comportamento cando se enfrenta a calquera tarefa escolar.

Cooperación e complicitade coas familias do alumnado, como requisito de primeiro orde para conseguir os obxectivos educativos do currículo escolar.

6.2. Secuenciación das actividades de ensino-aprendizaxe.

A concreción da metodoloxía maniféstase na secuencia e no tipo de actividades que o profesorado programa e que logo desenvolve na aula co alumnado. A secuencia base da actividades educativas aproximarase á seguinte:

6.2.1.- Actividades para a presentación do centro de interese a traballar da forma máis chamativa posible, tratando de espertar a atención do alumnado e de motivalo cara as novas aprendizaxes, mediante vídeos, lecturas, xogos...

6.2.2.- Actividades de indagación/explicitación das ideas previas dos alumnos/as:

- **Informar** aos alumnos/as sobre os novos contidos a tratar, buscándolle **relación con outros contidos tratados con anterioridade**.
- Facer **preguntas** que obriguen aos distintos alumnos/as a relacionar os novos contidos con diferentes situacións funcionais e **que permitan identificar que tipos e graos de coñecemento** teñen sobre o tema.
- Promover a **intercomunicación do alumnado** sobre as novas cuestións (isto dá unha información importante para formar grupos).
- **Rexistrar** en instrumentos adecuados a información sobre a situación inicial dos alumnos/as.

6.2.3.- Actividades para a aprendizaxe dos novos contidos:

Usaranse fundamentalmente dúas vías:

a) Presentación dos novos contidos por parte do profesor/a:

- profesor presentará o **novo contido de xeito claro, ben estruturado dende o punto de vista lóxico, usando demostracións, exemplos,**

formatos diferentes (imaxe, vídeos, esquemas...) e posibles aplicacións a casos prácticos.

- Inmediatamente despois alumnos e alumnas con diferentes capacidades e coñecementos previos **resolverán exemplos semellantes** diante dos compañeiros, quedando para o final os menos competentes respecto a eses contidos.
- Analizaranse con todo o grupo **actividades xa resoltas** (ben ou mal).
- Propóranse **actividades de igual complexidade** cós exemplos do mestre/a para que os alumnos/as os fagan **autonomamente**.
- Organizaranse **actividades en pequenos grupos heteroxéneos** (en canto a capacidade e coñecementos previos) que rematan cunha exposición dos resultados ó grupo clase (con intervención de todos).

b) Traballos de investigación ou busca de información por parte do alumnado coa guía do profesor:

- Escóllese o tema a traballar (mellor coa participación do alumnado).
- Estúdanse as concepcións previas do alumnado sobre o tema.
- Concrétanse os aspectos que queremos descubrir (que queremos saber?).
- O profesorado propón os recursos (en papel ou na rede) que se consultarán para responder as preguntas.
- O alumnado busca a información nas fontes propostas.
- O alumnado traballa a información e con ela elabora un produto final (un documento, un mural, unha presentación...), para mostrarlle aos demais as súas conclusións.

6.2.4.- Actividades de xeneralización e de aplicación das aprendizaxes adquiridas:

- O profesor explica con claridade, con exemplos e demostracións, como os contidos aprendidos se aplican a diferentes situacións. Irá aplicando o novo contido a diferentes variables e explicitando os pasos para resolve-la situación.
- Propóráselle aos alumnos/as actividades de diferentes graos de complexidade, dándolle opción a que cada un elixa a que máis se adapte á súa competencia. O grao de complexidade virá dado en función de:
 - o Parecido coas actividades de aprendizaxe.
 - o Número de variables a ter en conta.

oGrao de dirección da actividade.

- Organizaranse actividades de titoría de alumnos por parellas ou en pequenos grupos.

6.2.5.- Actividades de exercitación e memorización:

- Organizar **actividades de reforzo** (co mesmo grao de complexidade que as anteriores) e de **ampliación** (mesmos contidos en situacións diferentes).
- Organizar **novas actividades de titoría entre iguais**, actuando os máis competentes como modelos.

6.2.6.- Actividades de aplicación práctica das aprendizaxes a situacións concretas da vida real (implican resolver situacións problemáticas similares ás presentadas na avaliación das competencias básicas):

- Propoñer algún **traballo que leve consigo algún tipo de produto**, para que o alumno/a aplique as aprendizaxes adquiridas: unha saída, situación de laboratorio, cartel-mural resume, exposición ó grupo clase..... Propóranse varios **traballos de distinta complexidade**.

7.- Materiais e recursos didácticos.

- Recursos fotocopiados con actividades de reforzo e de ampliación.
- Caderno do alumno con actividades de reforzo.
- Material de aula: equipo de son, láminas, ordenador con conexión a internet, canón de vídeo...
- Recursos da biblioteca escolar.

8.- Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial levarase a cabo entre o 11 e o 30 de setembro. Farase en base ás seguintes accións:

- Análise das actas finais do curso anterior de cada grupo de alumnos.
- Análise dos informes individualizados ou informes psicopedagóxicos que poida haber de cada alumno.
- Observación da actividade escolar de cada grupo e de cada un dos alumnos/as durante o traballo de aula..
- Realización de probas específicas de avaliación inicial elaboradas previamente polo profesorado en base aos estándares de aprendizaxe do curso anterior.
- Valoración dos resultados e toma de decisións para recoller as medidas que se consideren oportunas na programación didáctica.
- Reunión da avaliación inicial durante a primeira semana de outubro.
- Rexistro dos datos da avaliación inicial nos documentos do profesorado e no XADE.

9.- Procedemento de avaliación continua.

Cada titor/a coordinará o desenvolvemento da avaliación continua que será realizada polo Equipo Docente de xeito colexiada.

Os profesores/as de cada área informarán ao alumnado sobre os obxectivos, competencias básicas, contidos e estándares de aprendizaxe que se lle van pedir. Esta información será xeral ao principio de curso e máis concreta ao comezo de cada unidade didáctica.

Para a avaliación continua terase en conta toda a actividade desenvolvida polo alumnado: tarefas que realiza diariamente na aula (exercicios de libro de texto, exercicios de caderno, traballos, participación oral...), probas escritas periódicas, esforzo e actitude.

Cando o progreso dun alumno ou alumna non sexa o adecuado, adoptaranse as medidas de atención á diversidade que procedan: reforzo educativo, adaptación curricular non significativa, apoio pedagóxico por parte do profesorado encargado desta tarefa, compromiso educativo coas familias...

Durante o curso celebraranse tres sesións de avaliación, que coincidirán cos finais de cada un dos trimestres. De cada unha destas sesións o titor/a de o grupo levantará acta coas decisións e acordos adoptados.

Posteriormente a estas sesións de avaliación, o titor/a informará ás familias sobre o resultado da avaliación, por escrito, mediante o boletín de notas, e introducirá as cualificacións no XADE.

Independentemente destas reunións, a relación entre titor e familia deberá ser continua ao longo do curso escolar, debéndose intensificar as entrevistas coas familias de alumnos cuxo rendemento non sexa adecuado. Cada titor/a terá un rexistro de visitas de pais/ nais.

A final de cada curso, o titor/a entregará ás familias información máis detallada da evolución do seu fillo/a, indicando os aspectos que deben mellorarse. Esta información referirase aos obxectivos de cada área e ao grado de adquisición das competencias clave.

Esta información curricular será incluída polo titor no expediente académico.

Procedemento para a toma de decisión da promoción de nivel:

- Ao finalizar o curso, o equipo docente de nivel, reunido en sesión de avaliación final, deberá decidir sobre a promoción de cada un dos alumnos e alumnas ao curso seguinte.
- A decisión debe ser consensuada por todo o profesorado, debendo ter especial consideración a información do titor ou titora. En caso de non existir acordo prevalecerá a opinión do titor/a.
- No caso que un titor ou titora considere que é máis adecuado que un alumno/a permaneza un ano máis no mesmo curso, deberá entrevistarse coas familias (antes de que o Equipo Educativo tome a decisión), a fin de solicitar a súa opinión sobre tal medida. De devandita entrevista deberá quedar constancia escrita.

10.- Medidas de atención á diversidade

As metodoloxías propostas son as principais medidas de atención á diversidade. Ademais, poñeranse en marcha aquelas medidas que axuden a xestionar o grupo completo tendo en conta as necesidades específicas de cada un dos seus integrantes; por iso na programación de aula ou na programación de cada unha das unidades didácticas concretaranse medidas específicas para desenvolver ao longo do curso, entre as que poderían contemplarse, entre outras:

- Priorizar os obxectivos e contidos que se consideren fundamentais para futuras aprendizaxes, que teñan funcionalidade e aplicación práctica e que fagan referencia a procedementos.

- Partir sempre dos coñecementos previos de cada alumno.
- Deseñar actividades que teñan diferentes graos de realización e dificultade e que permitan distintos modos de execución.
- Deseñar actividades diversas para traballar un mesmo contido e/ou actividades de reforzo para afianzar os contidos mínimos.
- Propoñer actividades que se leven a cabo con distintos tipos de agrupamentos: pequeno grupo, gran grupo, individual.
- Planificar actividades de libre execución por parte dos alumnos segundo os seus intereses.
- Planificar actividades que faciliten a manipulación e que teñan aplicación na vida cotiá para relacionar o estudado co entorno e darlle maior significatividade.
- Distribución heteroxénea do alumnado.
- Ubicación do alumnado con necesidades específicas nos lugares que máis lle favorezan.
- Plantexar sesións onde se alternen a explicación de teoría coa realización de exercicios prácticos.
- Priorizar métodos que favorezan a expresión directa, a reflexión, a comunicación e o descubrimento.
- Adecuar a linguaxe do material de estudo segundo o nivel de comprensión dos alumnos/as (especialmente para os alumnos/as con neae).
- Seleccionar técnicas e estratexias metodolóxicas que sendo útiles para todos os alumnos/as, tamén o sexan para os que presentan dificultades de aprendizaxe e neae. Son especialmente adecuadas: técnicas de demostración e modelado, técnicas de traballo cooperativo, titorías entre iguais, traballo por proxectos, ...
- Favorecer o tratamento globalizado e interdisciplinar dos contidos de aprendizaxe buscando a xeneralización.
- Partir das motivacións e intereses dos nenos/as (centros de interese).
- Fomentar un bo clima de relacións sociais (respecto e tolerancia).
- Favorecer o uso de distintos materiais e recursos para que podan manipular e experimentar.
- Empregar distintos espazos e recursos dentro e fóra da aula.
- Introducir a avaliación do contexto de aula (avaliación continua, valorar o traballo diario, os intereses, a participación, traballos individuais e grupais, ...)
- Concretar e/ou facilitar os contidos mínimos que deben estudar.

- Plantexar modificacións na forma de preguntar nas probas de avaliación (tipo test, de desenvolvemento, exames orais, preguntas de unir con frechas, preguntas curtas, secuenciar os pasos dun problema, distanciar as preguntas en distintas follas, empregar apoios visuais, uso das TICs, ...)
- Distribución do mobiliario na aula para mellorar a accesibilidade e a optimización da iluminación.
- Contratos didácticos co alumnado e coas familias.

Implementaranse tamén as medidas deseñadas para o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo: apoio de especialistas en pedagogía terapéutica e audición e linguaxe, apoio de profesorado ordinario con horario dispoñible, etc.

11. Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente

Indicadores de logro do proceso de ensino

	Escala			
	1	2	3	4
1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.				
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6. Mantívoase un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				

7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

Indicadores de logro da práctica docente

	Escala			
	1	2	3	4
1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2. Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6. Combínase o traballo individual e en equipo.				
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				

9. Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.				
10. Préstase atención aos elementos transversais.				
11. Ofrecense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.				
12. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
13. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
14. Grao de implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación.				
15. Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.				
16. Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				

12. Avaliación da programación didáctica

Periodicidade coa que se revisará: cada ano, a principio de curso.

Indicadores:

	Escala			
	1	2	3	4
O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.				
Adecuación da secuenciación dos estándares para cada avaliación.				
Adecuación dos estándares mínimos para a promoción do alumnado.				

Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.				
Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.				
Concreción dos elementos transversais.				
Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
Adecuación dos materiais didácticos utilizados.				
Adecuación do libro de texto.				
Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado.				
Adecuación da proba de avaliación inicial.				
Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua.				
Adecuación dos exames, tendo en conta o valor de cada estándar.				
Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares.				
Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.				
Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.				
Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos.				
Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.				
Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.				
Contribución desde a materia ao plan de lectura do centro.				
Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.				

13.Pautas para a educación en tempo de confinamento. Orientacións para elaborar traballos durante a pandemia.

1.- Horario: Seguirase o horario espello establecido no plan de continxencia do centro para o curso 2021-2022.

2.- Recursos tecnolóxicos para a educación a distancia: Utilizarase preferentemente a Aula Virtual do Centro, onde estarán aloxados e secuenciados, coa antelación suficiente, contidos e actividades.

3.- Estrutura das unidades didácticas:

Para traballar os contidos seleccionados podemos facer tres bloques de actividades:

Bloque 1.- Presentación dos novos contidos por parte do profesor/a:

- Presentarémolle ao alumnado os contidos que imos traballar e ofrecerémolle unha explicación clara, ben estruturada dende o punto de vista lóxico, usando videos, esquemas ou imaxes, seleccionados de internet, ou ben textos, arquivos de audio e/ou video, presentacións... creados por nós.
- Debemos comunicarlle que é moi importante entender o que se explica e que se non fose así debe comunicarllo ao profesorado para que este se poña en contacto con el e busque a mellor maneira de que chegue a comprender o que non entende.

Bloque 2.- Práctica e afianzamento das novas aprendizaxes.

Unha vez dada a explicación o profesorado propoñeralle unha serie de exercicios ou actividades nos que o alumno deberá practicar as aprendizaxes que lle foron presentadas e demostrar que as ten ben adquiridas. As actividades deben ser dunha complexidade similar á das explicacións previas para que o alumnado poida realizalas autonomamente.

Bloque 3.- Xeneralización de aprendizaxes. Conexión con outras aprendizaxes previas. Reforzo. Ampliación. Creación.

Neste bloque entrarían aquelas actividades que poden non estar vinculadas estritamente cos novos contidos seleccionados e traballados no tema pero que nos parecen de moito interese:

- Exercicios de repaso do esencial da área.
- Actividades de creación, a proposta do profesor/a correspondente ou de departamentos ou organismos externos (biblioteca escolar, por exemplo).
- Actividades de razoamento, de análise da realidade, de experimentación...

- Actividades de reforzo (da mesma complexidade das traballadas no núcleo do tema), para alumnos que non chegaron a adquirir as aprendizaxes clave da unidade didáctica.
- Actividades de “recuperación” de aprendizaxes traballados en temas anteriores, pero que para algúns supoñen lagoas a superar.
-